

5. rész

A számítógéppel támogatott égyéni tanácsadás eszközei



Ebben a szakaszban két szoftvercsoporthat bemutatásra. Az első a Székesfehérvári Szakképzési Centrumban 2015-2017. években fejlesztett és bevezetett programcsomag. Erről csak rövid összefoglaló szól, mert ahhoz kiadásra került egy két füzetből álló segédlet, amit programmal együtt minden felhasználó megkapott. Itt az új programokkal való szoros kapcsolódása miatt kerül ismertetésre. A másik az ugyanott 2017-2019. években fejlesztett és bevezetett programok csoportja.

5.1. A POT, Akkor Mi Legyek? és HT – Hogyan tovább? programok ismertetése

A POT csomag 8 részből áll. Rendeltetése szerint előkészítő programfüzér, ami eredetileg a CHC (Chocés) program használatának megalapozására készült. Túlsúlyban vannak benne az önismereti elemek, de a pályaeleklődést is vizsgálja. Az egyes modulok címei:

- Önismereti kérdőív 1. (általános jótulajdonság teszt)
- Önismereti kérdőív 2. (kompetencia elvű)
- Temperamentum teszt (munkamódokra irányuló)
- Temperamentum 2. (a feladatjelleg és a vérmérséklet összefüggéseire irányul)
- Szerepeleklődés teszt 1. (hat faktoros)
- Szerepeleklődés teszt 2. (öt faktoros)
- Pályaeleklődés (10 pályakör személyiségspecifikus rangsorát adja)
- 8. eleme egy 27 jótulajdonságpárt használó teszt a szociális és személyes kompetenciák alapjainak megismerésére. (Aktivitás, Optimizmus, Kitartás, Önbizalom, Érettség, Fegyelmzetttség, Megbízhatóság, Együttműködés, Szociabilitás témákra vonatkozó, csak környelvi fogalmakkal dolgozó program)

Alkalmazását segédlet támogatja. Minden eleménél biztosítva van az objektivitás. A tanácsadásban részesülő (tanuló) minden esetben csak egy kérdéspárt lát a képernyőn, és minden tényezővel, jellemzővel úgy találkozik, hogy a témakörön belül minden más jellemzővel összehasonlítja. A program által készített rangsor tehát mindig „körmérkőzés” sorozaton alapul. A rangsor tehát nem befolyásolható. Ha erre kísérlet történne, akkor az értékelésen ez jól látható lenne.

5.2. A HT – Hogyan tovább program ismertetése

Hét részből álló programcsomag. Ebben a munka világa a meghatározó, de további önismereti elemeket is tartalmaz. Részei

- Tevékenység alapú érdeklődés (FEOR követő rendszerben, a foglalkozások számával arányosan, nagy kiterjedésű. A POT rendszert kiegészítő kérdezős módokat is alkalmaz.)
- Tevékenység alapú érdeklődés teszt, előzetes szűkítéssel (Eleve kizárhatók a határozottan elutasított pályakörök.)
- Munkakörnyezethez való viszony vizsgálata
- Munkaterületek (A tevékenység alapú érdeklődés és a társadalmi szerepeleklődés összesítő mérése, kontroll szerepe is van.)
- Temperamentum teszt (Munka-, és műveletcentrikus, a POT általános szemléletű temperamentum tesztjének kiterjesztése.)
- Temperamentum direkt teszt (Rangsoroló eszköz, kontroll funkciója is van.)
- Tantárgyi érdeklődés teszt (Nem eredményességet vizsgál, hanem viszonyt)

Segédlet rendelkezésre áll. A két programcsomag használata során nem szükséges minden elem igénybevétele. A segédletek ajánlásai az életkornak és a tanulmányi évfolyamnak megfelelő alkalmazást tesznek lehetővé.

5.3. A KPF program ismertetése

A Pályára fel! számítógépes pályakör kereső 7-8. évfolyamosoknak

A pályaválasztás előtt állók és a pályaválasztással érintett szülők is szeretnék gyors és főleg hiteles segítséget, információt kapni. Olyan tanácsadó viszont nincs, aki egy fejlődő személyiség formálódó érdeklődése mellett határozottan és megalapozottan ajánlhatna egyetlen foglalkozást. Erre az életkorra ugyanis csak nagyon kevés fiatalban alakul ki a pályaválasztási érettség. Ezzel a ténnyel lehet vitatkozni, de cáfolni tudományos alapon nem lehet. A kétségtelenül létező kivételek szembeállításával az általánosítás igényével nem vezet eredményre, és végképp nem oldja meg egyetlen tanácsra szoruló problémáját sem.

Mi az, amit szakmai és erkölcsi felelősséggel megtehetünk a 13-14 éves korúak érdekében?

Kezdjük az állítással, utána következzen az érvelés, majd a javasolt módszer bemutatása!

Az állítás az, hogy 13-14 éves korban konkrét pályát ajánlani felelősséggel nem lehet, de pályakört nagy biztonsággal igen. Ez a tény független attól, hogy mi a kialakult iskolaválasztási és továbbtanulási gyakorlat, vagy tanügyigazgatási szabályozás. Ebben a füzetben több helyen elolvashatók az ide vonatkozó érvek, ezért itt csak a címben megjelölt program ismertetésére szorítkozunk. Elvi áttekintésre csak néhány sor terjedelemben van szükség, de ez is a program bemutatása érdekében történik.

Abban megegyezik minden érintett, hogy a választás alapjai között fontos helyet foglal el az érdeklődés. Azt azonban már hangsúlyozni kell, hogy bármilyen fontos is ez, de csak egy a személyiség és a pályaelegyzést igénylő jellemzői közül. A bemutatásra kerülő program mégis az érdeklődés feltárására törekszik, mert 13-14 éves korban az összes fontos mérlegelési terület közül ez a legkialakultabb. Arra azonban nyomatékosan fel kell hívni a figyelmet, hogy az érdeklődésnek is több területe van, és ezek közül a program csak egyre tud építeni. Mik tehát az érdeklődési területek, és hogy állunk ezzel 13-14 évesen?

Az érdeklődés a személy környezetének megismerésére irányuló cselekvés, tevékenység vagy állapot. Érdeklődésnek tekinthető egy tevékenység gyakorlása iránti vágy is. A legalapvetőbb érdeklődési forma ugyanakkor a társadalmi szerepérdeklődés. Ez független bármely munkaterülettől. Személyiségjegyként jelenik meg, és azt jelzi, hogy egy tevékenységben az egyén milyen jellegű feladatokat vagy szerepeket keres magának. Meg kell tehát különböztetni:

- a tevékenység alapú érdeklődést,
- a társadalmi szerepérdeklődést,
- a tanulmányi, tantárgyi érdeklődést.

A társadalmi szerepérdeklődés csak később alakul ki. A 10-11. évfolyamon már jól mérhető. A tanulmányi érdeklődés a 7-8. évfolyamon még nem véglegesül. A tevékenység alapú érdeklődés azonban már fejlett. Vizsgálata nem igényel pályaismeretet, mert nem szakmákról szerzett tudás az alapja, hanem tevékenységekhez való viszony.

Tehát párhuzamosan azokkal a pályaválasztást segítő lehetőségekkel, eseményekkel, amikre a tanulók egyébként is szívesen és iskolai támogatással elmennek (Nyílt napok, szakmák éjszakája, pályaválasztási kiállítások, stb.), igénybe lehet venni egyéni tanácsadásokat is. Figyelem! Az internetes lehetőségek információgyűjtésre jók, de tanácsadásra nem!

A program bemutatása előtt még annyi megjegyzés szükséges, hogy a pályatanácsadás önálló szakma. Nagyon sokan vállalkoznak rá felkészületlenül. Figyeljük meg: a pék műhelyben ki kell függeszteni a képsítéstről és a működésről szóló dokumentumokat, de a pályatanácsadásra vállalkozókat látta-e valaki?

A KPF program tehát az érdeklődés feltárásán alapul, és pályakört tud ajánlani a tanulónak. Tehát olyan foglalkozások csoportját, ami az ő egyéni tevékenységérdeklődéséhez szorosan kapcsolódnak.

A program 13 pályakörbe sorolja a foglalkozásokat. Nem veszi figyelembe az elérendő képzettségi szintet, hiszen minden pályakörben található minden elismert képzettségi szintet igénylő foglalkozás, szakma. Tehát a tanulmányi eredményesség nem tárgya a tanácsadásnak. Azt a felvételi eljárás során lehet figyelembe venni.

Minden pályakörhöz 12 jellemző tevékenységet kapcsol a program. A tanulónak mindig azt kell megjelölnie egy 4 fokozatú skálán, hogy mennyire szeretné a tevékenységet, műveletet végezni. (ld. képeket) A kérdések nem pályakörökbe rendezve jelennek meg a képernyőn, hanem véletlenszerű sorrendben. Sőt egy igény szerint megismételt kitöltés esetén sem lesz azonos a kérdések sorrendje.

A tanuló mindig csak egy kérdést, azaz témát lát. Ha véletlen nem azt a tetszési fokot jelöli meg, amit szeretett volna, visszaléphet és módosíthat. Az utolsó kérdés után egy kattintással kérheti az összegzést. A program összeadja az egy pályakörhöz tartozó válaszokat, és ennek megfelelően rangsorolja a pályaköröket. Táblázatos és grafikonos kimutatást készít. A három legnagyobb érdeklődést kiváltó pályakörre vonatkozóan pedig újabb három grafikonon megmutatja, hogy az adott pályakör melyik részterületére adta a tanuló a legtöbb elfogadó választ.

A sorrend természetesen ajánlás. Senkit nem kötelez semmire. Létezett az 1950-es, 60-as években a pályairányítás fogalom, de az már csak neveléstörténeti tény, semmi köze a mai pályatanácsadási gyakorlathoz. Még a hiányszakmákat érintő reklám- és ösztöndíjrendszer sem keverendő össze a valamikori pályairányítással!

A KPF program a tanácsadóhoz kötött program. Elérhető minden iskola számára, amelyikben van pályorientáció szakos tanár, vagy olyan pedagógus, akit a programfejlesztő és programtulajdonos Székesfehérvári Szakképzési Centrum felkészített a program használatára.

A programhoz rendelkezésre állnak ráhangoló és kontroll programok, kiegészítő lehetőségek. Ez azért fontos, mert minden mérés igényli a hitelesítést. Ezek között van egy nemzetközileg elterjedt, szintén tanácsadóhoz kötött program is, ami szintén pályakör keresését teszi lehetővé. A két ajánlat közvetlenül összehasonlítható. Következetes tanulói válaszok esetén az ajánlat is lényegileg azonos. A tanulói következetesség mindkét program esetén már a grafikus megjelenítés alapján látható.

A tanácsadáson a tanuló egyedül vesz részt, de a végén a szülő találkozhat a tanácsadóval. Az értékelés kinyomtatható, vagy pdf formátumban megosztható, tehát a tanuló elektronikusan hazaviheti.

A tanácsadás minimális időigénye egy ráhangoló és egy pályakör kereső program használata esetén mintegy 45 perc, kontroll program használata esetén 60-75 perc. További lehetőségek használatára célszerű újabb alkalmat igénybe venni.

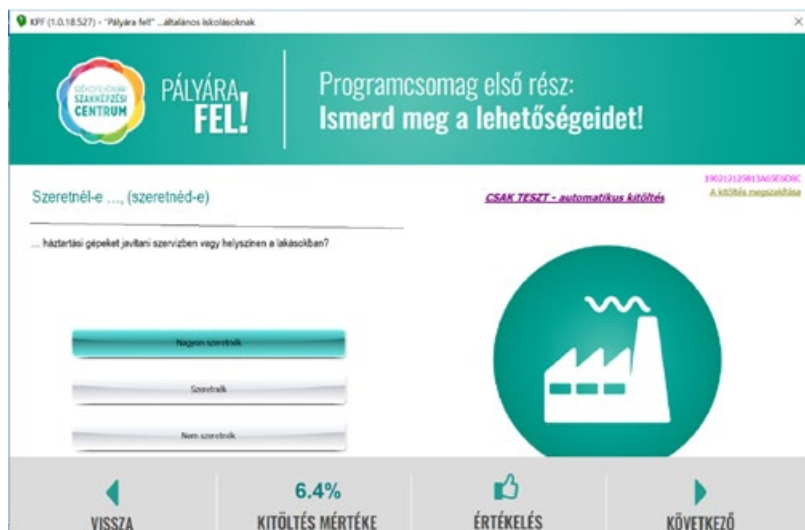
A KPF program természetesen arra is alkalmas, hogy magasabb évfolyamon használjuk annak érdekében, hogy megalapozott válaszokat tudjunk bevinni az NPF program pályakörök munkalapjára. Arra a célra is több eszköz áll rendelkezésre, de ezekről az NPF program ismertetésénél olvashat továbbiakat.

Lássunk tehát néhány lapot, képet a KPF programról!

A nyitó lap:



Egy kérdező lap:



Két példa az eredményre:

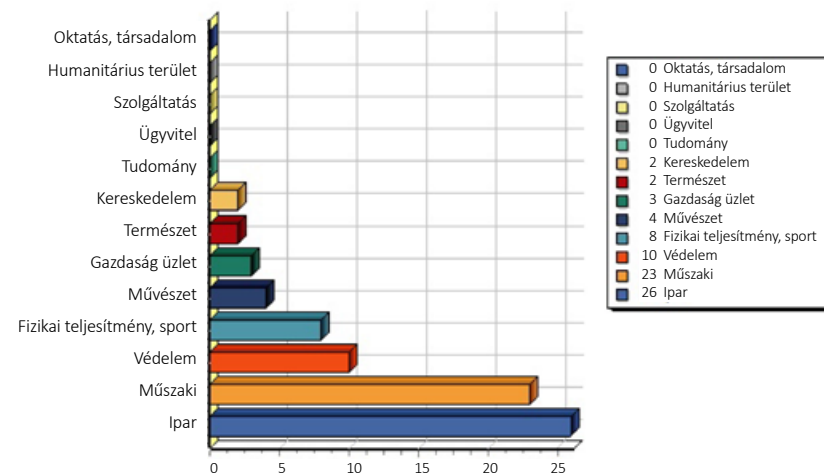


"Pályára fel!" ...általános iskolásoknak

Egyedi **19021616130503ACF6AA**

Kitöltés mértéke: **100% (156/156)**

Kiválasztva	Terület
26	Ipar
23	Műszaki
10	Védelem
8	Fizikai teljesítmény
4	Művészet
3	Gatározáság üzlet
2	Természet
2	Kereskedelem
0	Tudomány
0	Ügyvitel
0	Szolgáltatás
0	Humanitárius terület
0	Oktatás, társadalom



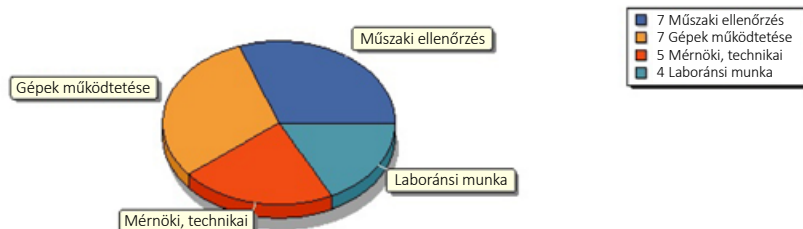


"Pályára fel!" ...általános iskolásoknak

Ipar (26)



Műszaki (23)



Védelem (10)



5.4. Az NPF program ismertetése

A Pályára fel! egy számítógéppel támogatott pályatanácsadó program, ami 16 éves kortól használható.

A pályaválasztás vagy akár csak pályaaajánlat kérése egy pályaaorientációs folyamat iskolaválasztást megelőző szakaszának lezárása. De nem a pályaaorientációs folyamat vége! Mégis nagyon fontos állomáshoz érkezik az, aki pályaaajánlatot kér. Egy folyamatként megvalósult pályaaorientáció után, amit szakszerű irányítás támogatott, joggal remélhet bárki hiteles pályaaajánlatot.

Tanáccsal azonban annak is szolgálhat a program, akinél nem valósult meg hiánytalanul a pályaaorientációs folyamat, de választási helyzetben van.

A számítógéppel támogatott eljárás hat fontos feltétel megléte esetén sokat képes bepótolni a korábbi években elmaradt előzményekből. Szükséges tehát:

- egy hiteles, belső kontroll lehetőségekkel alkotott program, ami a személyiségjellemzők és a pályaaajánlat alapján, a pályaaajánlat alapjával,
- egy felkészült, szakképzett tanácsadó,
- ugyanilyen fontos a tanácsadást igénylő együttműködése, és hiteles válasza.
- A program a pályaaajánlat indoklást tud adni,
- rendelkezik kereshető fogalomtárral és pályaaajánlat gyűjteménnyel, továbbá,
- az eljárás nem vár el semmilyen előzetes pályaaismeretet, de nem is zárja ki azt.

Nagyon sok pályaaorientációt segítő eszköz és szolgáltatás van, de az eszközök többsége nem hiteles, vagy csak információforrás, és nem teljes értékű tanácsadó program. Mit nevezhetünk annak?

Aminek célja a személyiségjegyek és a pályaaajánlatok egyeztetésére való objektív alkalmasság. Ez azt jelenti, hogy nincs lehetőség tanácsadói befolyásra, nem érvényesülhet sem irányítottság valamely pályaaajánlat felé. Ha a személy ismeri az objektív ajánlatot és a hozzátartozó gépi indoklást, majd szabadon eldönti, hogy az objektív ajánlatot veszi alapul, vagy annak ismeretében mérlegeli a többi lehetőséget.

Miért a személyiségjellemzők és a pályaaajánlatok egyeztetése a fontos? Ennek két oka van:

- Az eredményes foglalkoztatás és a személyes pályaaajánlat alapja ez a megegyezés.
- Azt nem tudjuk pontosan, hogy 10 vagy 20 év múlva mely szakmák lesznek a meghatározók, de azt tudjuk, hogy mindig az ember – pályaaajánlat megfelelés lesz a siker és az eredményesség alapja. Ezt pedig természeti törvények határozzák meg. Tehát mindig az önismeret lesz a fontos és az állandó. A pályaaajánlat sem elhanyagolható, de az egy aktualitás.

A valódi tanácsadás tanácsadóhoz kötött. A net fontos információforrás, de egy pályaaajánlat számára a „Nem Elégséges Technológia” mozaikszót adja. Természetesen csak az eljárásra vonatkozóan.

Az NPF program minden felvázolt követelménynek megfelel. Használatát és alkalmazási biztonságát további programcsomagok alapozzák meg (KPF, POT-AMK (Akkor Mi Legyek), HT (Hogyan Tovább?). Teljes értékű kontrollnak pedig rendelkezésre áll a CHC (Choices), egy nemzetközileg elterjedt tanácsadó program.

Ismerjük meg a programot!

A program ezzel a nyitóképpel jelentkezik be:



A nyitólap összefoglalja a program használatának megkezdéséhez szükséges alapvető tudnivalókat. Teljes szövege az alábbi:

A programrész feladata a személyiségnek legmegfelelőbb foglalkozás kiválasztása, és a választás rövid indoklása.

Ehhez biztos ismerettel kell rendelkezni a személyiség pályaválasztási szempontból fontos jellemzőivel. Ezek feltárhatók tanácsadói együttműködéssel a KPF, a POT-AMK, és HT (Hogyan tovább?) részprogramokkal. A felsorolt programok által feltárt személyiségjegyeket a rendszeresített papíralapú „Adatgyűjtő lap”-on kell tárolni. Az elektronikus adatátvitelt nem alakítottuk ki, mert nagyon megnehezíti a tanácsadói közreműködést, azaz a szakszerű korrekció lehetőségét.

A program mintegy 450 foglalkozás jellemzőit tárolja ugyanabban a leíró rendszerben, amiben a személyiség jellemzők feltárása történt. A programba jellemző csoportonként vihetjük be a személyes jellemzőinket. A rendszer minden egyes bevétel után egyenként összehasonlítja az éppen beírt személy-

lyes jellemzőket az összes foglalkozás azonos témába tartozó elvárásaival, jellemzőivel. Tehát például a személyes VÉRMÉRSÉKLET jellemzőket az egyes pályákhoz tartozó VÉRMÉRSÉKLETI jellemzőkkel.

Mire a témák végére érünk, a program rangsorba állítja az összes foglalkozást, aszerint, hogy mely jellemzőcsoportban (témában) egyeznek a személyes jellemzők a pályá elvárásaival.

A munka megkezdése előtt még egy rövid tájékoztató lap jelenik meg. Ezen rövid tájékoztatást kapuk az értékelési témákról:



A „Fogalomtár”-at később mutatjuk be.

Az „ELKEZDEM AZ ÉRTÉKELÉST” lehetőségre kattintva egymást követően 10 munkalap jelenik meg. Ezeket mindig elolvashatjuk a soron következő tennivalókat. Itt egymást követően bemutatjuk az első három munkalapot, majd ezt követően példákat mutatunk a pályaaajánlatra.

Az első három lépés munkalapjai:

Az első lépésben a társadalmi szerepérdeklődés korábban, az előkészítő program-mal kialakított rangsorát visszük be:

1 kereső lépés: **A TÁRSADALMI SZEREPÉRDEKLŐDÉS személyes jellemzőinek bevitele**

A személyes jellemzőinek rangsorolását Ön a **POT Akkor Mi Legyek?** előkészítő programmal végezte. Ott a **TÁRSADALMI ÉRDEKLŐDÉS** kifejezést találta ebben a témában. Az ott kialakított rangsort az Adatgyűjtő lapja tartalmazza.

Ezen a kérdőíven **5** jellemzőt lát, és legfeljebb **2** jelölést tehet. Tegye meg a jelölést az Adatgyűjtő lapja alapján. Ezt követően kattintson a **TOVÁBB** jelre!

A jelölhető fülek (kategóriák):

- Irányváltás
- Művészet
- Szociális
- Társas
- Újra

Navigation: VISSZA | 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 | ÉRTÉKELÉS | TESZT csak 1x | TOVÁBB

A második lépés során a vérmérsékleti jellemzőket írjuk be:

2 kereső lépés: **A VÉRMÉRSÉKLETI SZEREPÉRDEKLŐDÉS személyes jellemzőinek bevitele**

A személyes jellemzőinek rangsorolását Ön a **POT Akkor Mi Legyek?** előkészítő programmal végezte, de valószínűleg használta még a **HT Hogyan tovább?** program **Temperamentum** kérdőívének valamelyikét is, ahogy azt tanácsadója javasolta. Az ezek alapján kialakított rangsor szerint a jelölés alapja az, amit az Adatgyűjtő lapja tartalmaz.

Ezen a kérdőíven **10** jellemzőt lát, és legfeljebb **3** jelölést tehet. Tegye meg a jelölést az Adatgyűjtő lapja alapján. Ezt követően kattintson a **TOVÁBB** jelre!

A jelölhető fülek (kategóriák):

- Szélféle változatos feladat
- Felfedezőválság
- Feszélyes, valószínűleg
- Stressz hatás alatti munka
- Terveken alapult döntések
- Helyettesítő elkötelezés, érzelmi kiterjesztés
- Előre feladatok, tanácsadás
- Erőforrás megteremtése
- Erőforrás megteremtése
- Szabványok, technológiák, eljárások szerint végzett munka
- Emberek irányítása, beosztása

Navigation: VISSZA | 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 | ÉRTÉKELÉS | TESZT csak 1x | TOVÁBB

A harmadik lépés a tevékenység alapú érdeklődés, más kifejezéssel a pályáérdeklődés, korábban, az előkészítő programokkal kialakított rangsorának bevitele:

3 kereső lépés: **A PÁLYÁÉRDEKLŐDÉS személyes jellemzőinek bevitele**

A személyes **PÁLYÁÉRDEKLŐDÉS** rangsorát Ön a **POT Akkor Mi Legyek?** előkészítő programmal kialakította. Ha tanácsadója javasolta a **HT Hogyan tovább?** programmal megerősíthette, vagy módosíthatta rangsorát.

Ezen a kérdőíven **10** érdeklődési kategóriát lát, és legfeljebb **3** jelölést tehet. Tegye meg a jelölést az Adatgyűjtő lapja alapján. Ezt követően kattintson a **TOVÁBB** jelre!

A jelölhető fülek (kategóriák):

- Elméleti és alátámasztó munka
- Gépek, eszközök, eljárások
- Képzési munka
- Másoknál segíténi
- Növények, állatok, emberek
- Saját feladatok
- Szervezés, vezetés, elismerés kivívása
- Tárgyak, számok, adatok
- Tudományos vagy technikai munka
- Lelki, hivatali kapcsolati embereket

Navigation: VISSZA | 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 | ÉRTÉKELÉS | TESZT csak 1x | TOVÁBB

Így haladva, tanácsadói közreműködéssel eljutunk a pályaaajánlatig.

A pályaaajánlat természetesen nem kötelez senkit semmilyen döntésre. Az egy szakmailag megalapozott ajánlat, de csak ajánlat.

A pályaaajánlat legfőbb jellemzője, hogy eltérően a hasonló szerkezetű programoktól, amik közül Magyarországon leginkább a Choices ismert, a vizsgálati szempontok nem egyenlő súllyal lettek figyelembe véve. A természeti törvények által meghatározott személyiségjellemző csoportok nagyobb hatással vannak az ajánlatra, mint a társadalmi hatással befolyásolhatók. Ez minden pályaaajánlati lapon látható.

A pályaaajánlatok részletezettsége és kiterjedése (leszűkítetttsége) két tényezőtől függ. Az első tényező a tanácsadásban részesező válaszainak differenciáltsága. A másik pedig az, hogy az egyes pályakörökbe nagyon eltérő számú foglalkozás tartozik. Mindenki számára ideális kiterjedésűre szűkíthető a pályaaajánlat, de egyes esetekben ez nem a fő programban történik meg. Három tipikus példát mutatunk a pályaaajánlatra.

Az elsőben a kitöltő nagyon következetes válaszokat adott. Így a pályaaajánlat ideális kiterjedésű. Tehát nem szűkül le egyetlen foglalkozásra, de egy képzési irányt jelöl meg.

A másodikban ugyanezek érvényesek, de láthatjuk, hogy a program a tanulmányi érdeklődést veszi figyelembe, a tanulmányi eredményességet nem. Az egy másik feladat. Itt a személyiségjellemzők és a pálya megfelelésének vizsgálata a cél.

A harmadik példában is megfelelő volt a kitöltő munkája, de a személyiségjellemzők alapján minden felkészültségényes kézműves foglalkozást szerepeltetni kell az ajánlatban. A pályaaajánlat szűkítése ilyen esetben nem a fő programban történik meg. (Az minden más esetben zavaró lenne.) Ez az ajánlat egyetlen teszttel, az anyagokhoz való viszony rangsorolásával ideálisra szűkíthető.

Tekintsük meg a három jellegzetes pályaaajánlatot!

Az első példa a pályaaajánlatra:



A pályaaajánlat megtekintése és értékelése

1. A foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők és az Ön jellemzői egyaránt megegyeznek a **Pályaérdeklődés, a Temperamentum és a Társadalmi szerepérdeklődés** témában:

Agrármérnök, Agronómus, Agrármérnök, Gazda, Családi gazdálkodó, Kertészmérnök

Agrármenedzser, Erdészetvezető, Erdő- és természetvédelmi mérnök, Erdő- és természetvédelmi technikus, Növényvédő szakmérnök

2. További foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők közül az Ön jellemzői megegyeznek a pályajellemzőkkel a **Pályaérdeklődés, a Temperamentum** témákban:

Mezőgazdasági technikus

Hajóparancsnok, hajóvezető, fedélzeti tiszt, Környezetvédelmi mérnök, Környezetvédelmi technikus, Robbantómester

3. További foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők közül az Ön jellemzői megegyeznek a pályajellemzőkkel a **Pályaérdeklődés és a Társadalmi szerepérdeklődés** témákban:

Kertésztechnikus

Adóellenőr, Egészségnevelő, mentálhigiénikus, Vám- és pénzügyőr, vámügyintéző

4. További foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők közül az Ön jellemzői megegyeznek a pályajellemzőkkel a **Temperamentum és a Társadalmi szerepérdeklődés** témákban:

Állategészségőr

Állattenyésztő, Kisállattenyésztő, Park- és kertépítő, -gondozó

Az első pontban a kövér betűkkel szedett sorokban levő 4 foglalkozás esetében a kiemelt személyiségjellemzők mellett minden más vizsgálati témában is egyezés van a pályajellemzők és a pályakereső személy között.

Az első pontban a normál betűkkel nyomtatott öt foglalkozás esetében egy másodlagos pályajellemző eltér a kitöltő által megjelölt jellemzőktől. De látható, hogy ezek is rokon foglalkozások. A program által készített pályaaajánlat természetesen minden részletet megmutat, tehát azt is, hogy a normál betűkkel nyomtatott sorban például az agrármenedzser esetében mi az eltérés.

A második, harmadik és negyedik pontban a kövér betűvel jelzett foglalkozások esetében már csak két kiemelt személyiségjellemzőre nézve érvényes a pályajellemzőkkel való megegyezés. De ezek is rokon, adott esetben mezőgazdasági foglalkozások. A normál betűkkel nyomtatott sorokban viszont már másodlagos pályajellemzőkben is van eltérés. A program ezeket tételesen megmutatja.

A második példában részletesebben megmutatjuk, hogy két kiemelt jellemző alapján milyen eltérésekkel tesz másodlagos ajánlatot a program. Ezek a másodlagos ajánlatok további gondolkodásra és vizsgálódásokra alkalmas pályákat jelölnek. Látszólag nagyon eltérő foglalkozásoknak is sok olyan közös jellemzője van, amit elemzés nélkül nem könnyű felismerni.

A második példa egy pályaaajánlatra:



A pályaaajánlat megtekintése és értékelése

1. A foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők és az Ön jellemzői egyaránt megegyeznek a **Pályaérdeklődés, a Temperamentum és a Társadalmi szerepérdeklődés** témában:

Fodrász, Kosmetikus, Sminkes, Manikűrös, Pedikűrös, Működőmépítő

Fogorvos, Gyógyszertári asszisztens, Masszőr

2. További foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők közül az Ön jellemzői megegyeznek a pályajellemzőkkel a **Pályaérdeklődés, a Temperamentum** témákban:

Tűzoltó
Egészségügyi asszisztens

3. További foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők közül az Ön jellemzői megegyeznek a pályajellemzőkkel a **Pályaérdeklődés és a Társadalmi szerepérdeklődés** témákban:

Csapos, Pultos
Eladó

4. További foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők közül az Ön jellemzői megegyeznek a pályajellemzőkkel a **Temperamentum és a Társadalmi szerepérdeklődés** témákban:

Fogászati asszisztens
Genetikus

Ez a példa azt mutatja meg, hogy milyen lényeges a három kiemelt vizsgálati területnek való egyöntetű megfelelés a pályaválasztásban.

Az ajánlat 1. pontjában látjuk az egyöntetű megfeleléshez tartozó ajánlatot. A segítő foglalkozások körébe tartozó pályák szerepelnek a kövér betűs szakaszban. Ezek felelnek meg a három kiemelt terület mellett az összes vizsgálati témának. A normál betűs szakaszban azok, amik a másodlagos vizsgálatok közül legalább egyben nem egyeznek meg a személyiségjellemzőkkel. De ezek is választható foglalkozás.

Ha a három kiemelt területből mindig csak kettőt veszünk figyelembe, akkor is hasonló, de mégis lényeges eltérést mutató foglalkozásokkal találkozunk. Ez három még további gondolkodásra és vizsgálódásra való foglalkozáscsoportra mutatnak rá.

Az első kiegészítő terület nem fontossági sorrendben:

Az ajánlat 2. pontjában, amikor csak a pályaeérdeklődésben, (tevékenység alapú érdeklődés) és a temperamentumban (vérmérséklet) van egyezés a kiemelt három vizsgálati területből, akkor is megmaradnak az emberek jólétét segítő, védő foglalkozások, de a másodlagos pályajellemzők miatt más szakmák jelennek meg. Adott esetben a társadalmi szerepérdeklődésben térnek el a személyiségjellemzők, de a temperamentum és a pályaeérdeklődési jegyek egyezősége miatt itt is a segítő szakmák szerepelnek. A kövér betűs részben a másodlagos jellemzők mind megegyeznek, a normál betűsnél már azokban is van eltérés. Képzés tehát ebből a csoportból is választható, de az egyénnek nem minden munkakör ajánlható a foglalkozáson belül.

Az ajánlat 3. pontjában, amikor csak a pályaeérdeklődést, (tevékenység alapú érdeklődés) és a társadalmi szerepérdeklődésben van egyezés a kiemelt három vizsgálati területből, akkor is megmaradnak az emberek jólétét segítő, védő foglalkozások az ajánlatban, de a másodlagos pályajellemzők miatt más szakmák jelennek meg. Adott esetben a vérmérséklet területén van eltérés a személyiségjellemzőkben, de a pályaeérdeklődési jegyek és a társadalmi szerepérdeklődés egyezősége miatt itt is a segítő szakmák szerepelnek. Viszont a segítő szakterületek közül a szolgáltatási foglalkozások. Tehát ha valaki mégis a 3. csoportból akar foglalkozást választani, akkor a pályaszocializáció során a vérmérsékleti eltérések miatt olyan részterületekre kell orientálnia, ahol emiatt kevés konfliktusforrásra lehet számítani.

Az ajánlat 4. pontjában, amikor csak a pályaeérdeklődésben, (tevékenység alapú érdeklődés) és a társadalmi szerepérdeklődésben van egyezés a kiemelt három vizsgálati területből, akkor is megmaradnak az emberek jólétét segítő, védő foglalkozások az ajánlatban, de a másodlagos pályajellemzők miatt más szakmák jelennek meg. Adott esetben a vérmérséklet területén van eltérés a személyiségjellemzőkben, de a pályaeérdeklődési jegyek és a társadalmi szerepérdeklődés egyezősége miatt itt is a segítő szakmák szerepelnek. Viszont a segítő szakterületek közül a szolgáltatási foglalkozások. Képzés, szakterület tehát ebből a csoportból is választható, de az egyénnek nem minden munkakör ajánlható a foglalkozáson belül. Továbbá a pályaszocializáció során a vérmérsékleti eltérések miatt olyan részterületekre kell orientálnia, ahol emiatt kevés konfliktusforrásra lehet számítani.

A harmadik példa egy pályaaajánlatra:



A pályaaajánlat megtekintése és értékelése

1. A foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők és az Ön jellemzői egyaránt megegyeznek a **Pályaérdeklődés, a Temperamentum és a Társadalmi szerepérdeklődés** témában:

Bútorasztalos, műbútorasztalos, Fényező, mázoló, Géplakatos, Hegesztő, lángvágó, Karosszerialakatos, Kádár, Könyvkötő, Marós, Mintakészítő, Nyomdász, Öntő, Szabász, Szabó, varrónő, Szerszámkészítő, Üvegyártó, Vas- és fémszerkezeti lakatos
Anyag-és termékvizsgáló, Autó(gépjármű)-és motorszerelő, Autóbontó, Ács-állványozó, Bádogos, Betonelemgyártó, Burkoló, Csővezeték-építő, Esztergályos, gépi forgácsoló, Édesipari termékgyártó, Épületesztalos, Faesztergályos, faszobrász, Gumijavító, gumigyártó, Hengerész, Hőerőművi gépkezelő, Játék- és sportszerkészítő, Kárpitos, Kerékpárszerelő, javító, Kohászati gépkezelő, Kovács, Kőszőrűs, Kötő, Kötő- és varrógépműszerész, Kőfaragó, sírkőkészítő, Kőműves, szárazépítő, Malomipari munkás, molnár

2. További foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők közül az Ön jellemzői megegyeznek a pályajellemzőkkel a **Pályáérdeklődés, a Temperamentum** témákban:

Forgalmi szolgáltató

Állatorvos, Bankügyintéző, Belsőépítész, Biztonságtechnikai előadó, Bírósági végrehajtó, Eladó, Építésvezető, Építőmérnök, Farmakológus, Hitelelőadó, Kereskedelmi ügyintéző, Kontroller, Könyvelő, Könyvvizsgáló, könyvszakértő, Légi1, navigátor, Logisztikai ügyintéző, Munkavédelmi felügyelő, Műszaki rajzoló, szerkesztő, Növényvédő szakmérnök, Raktározási ügyintéző, Statisztikai

3. További foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők közül az Ön jellemzői megegyeznek a pályajellemzőkkel a **Pályáérdeklődés és a Társadalmi szerepédeklődés** témákban:

Darus

Mentőápoló

4. További foglalkozások, amelyek esetében a KIEMELT pályajellemzők közül az Ön jellemzői megegyeznek a pályajellemzőkkel a **Temperamentum és a Társadalmi szerepédeklődés** témákban:

Hivatásos sportoló, Szociális ápoló, gondozó, asszisztens, Vendéglős, kocsmáros

Ezt a példát azért választottuk, mert ezzel szeretnénk rámutatni a program egy nagyon fontos jellemzőjére. A program azért nem tartalmaz egy 11. bemeneti oldalt, mert a nem technológia orientált foglalkozásoknál nagyon zavaró és felesleges lenne a munka tárgyában szereplő anyagfajták szerinti vizsgálat. Ezt természetesen kihagyhatná a tanácsadó, de mint lehetséges zavaró körülményt kihagytuk a programból. Ha előzetesen elmagyarázná a tanácsadó a kihagyás okát, befolyásolná a tanácsadásban részesülőt. Hasonló ez a „munkakörnyezet” vizsgálati területhez, ami viszont része a törzsprogramnak. Ez amiatt van, hogy a műszaki, agrár és más további pályakörök esetében ugyanazok a munkakörülmények jellemzők, vagy jellemzők lehetnek a pályakörben a kétkezi és a mérnöki munkát végzőkre is.

Ugyanakkor vannak a programtól független, a programból is elérhető eszközök arra, hogy a harmadik példához hasonló ajánlatokat szűkítsük az anyagokhoz való viszony szerint.

Tehát ha egy pályakör, jellemzően az ipar területéről sok szakma jelenik meg, akkor az ajánlat az „Anyagok rangsorolása”-val elektronikus vagy papír–ceruza eszközzel a kívánt méretűre szűkíthető.

Az igényes kézműves foglalkozások az a terület, ahol erre leginkább szükség van. Ezt mutatja a harmadik példa is. Tehát ha az alábbi felsorolásban szereplő anyagfajtákhoz való viszonyt tisztázzuk, egyetlen lépésben az ideális méretűre szűkíthetjük az eredetileg 16 db, az alapvető személyiségjegyeknek megfelelő foglalkozást felsoroló listát.

A segédprogram ezeket veszi figyelembe:

Anyagrangsor a technológia orientált foglalkozásokhoz

Emberi környezet vegyi anyagai
Építőipari anyagok
Fa és fa alapú anyagok
Ipari és mezőgazdasági vegyi anyagok
Műanyag, gumi, papír
Növények, állatok (gondozás, tenyésztés)
Színes és könnyűfémek
Táplálkozási anyagok (emberek és állatok számára)
Textil, bőr, műbőr
Vas, acél

A program alkalmazásának további tudnivalóit a felkészítő képzéseken lehet megismerni.